

Till Landskapsregeringen

Lagstiftningspromemoria om förslag till ändring av landskapslag om ändring av landskapslagen om lotterier 2016:11.

”Utökade möjligheter till avstängningar vid penningspel ”

1 Behörighet

Landskapet har lagstiftningsbehörighet angående lotterier med stöd av 4kap. 18§ 6p. i självstyrelselagen för Åland (1991:71).

2 Lotteriinspektionen

Enligt landskapslag om Lotteriinspektionen (2016:10) är myndigheten tillsynsmyndighet i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen om lotterier (1966:10). Enligt 3§ landskapslagen om lotteriinspektion ska lotteriinspektionen ta initiativ till nödvändiga förbättringar av lotterilagen.

3 Avsikt med gällande rätt

Enligt motivering till landskapslagen om ändring av lotterier (2016:11) ska minderåriga och särskilt utsatta personer i största möjliga utsträckning skyddas från skadeverkningar som kan uppstå till följd av penningspel. Penningspelsverksamheten ska anordnas på ett sådant sätt att risken för skadeverkningar minimeras.

4 Bakgrund förslag till ändring

Lotteriinspektionen ansvarar för att det görs årlig kontroll av den penningspelsverksamhet som anordnas enligt 3§ landskapslagen om ändring av lotterier (2016:11). I samband med årlig kontroll av tillståndsinnehavare för penningspel under verksamhetsår 2017 har det uppmärksammats att lotterilagen behöver ändras för att utöka spelarskyddet.

5 Aktuell lagstiftning

I landskapet Åland regleras lotteriverksamheten genom bestämmelserna i landskapslagen om lotterier (1966:10) och landskapslagen om ändring av lotterier (2016:11).

3a § 2016:11

Penningspel ska även anordnas så att sociala problem och hälsoproblem som spelandet orsakar minimeras.

4b § 2mom. 2016:11

Den som anordnar kasinospelsverksamhet har även rätt att förbjuda en person tillträde till i 1 mom. avsedda lokaler eller begränsa hennes eller hans spelande i lokalerna om

- 1) hon eller han på sannolika grunder misstänks för falskspel,
- 2) hennes eller hans uppträdande stör eller på sannolika grunder kan misstänkas störa ordningen i lokalerna,
- 3) spelandet har vållat eller uppenbarligen kommer att vålla henne eller honom sociala men till följd av försämrad ekonomi eller försämrad hälsa eller
- 4) hon eller han har begärt att den som an-ordnar kasinospelsverksamhet ska förvägra henne eller honom tillträde till lokalerna eller begränsa hennes eller hans spelande där.

Ett i 2 mom. avsett förbud eller en begränsning gäller minst 3 månader och högst ett år.

6 Behov och motivering av ändrad lagstiftning

Det är Lotteriinspektionens åsikt att spelarskyddet inte ska begränsas för spelare om de själva begär det. Avstängningar bör inte begränsas till max ett år. Om en individ vill avstånga sig längre tidsperiod från spel bör möjligheten finnas. Detta understöds av forskning på området såsom i lagstiftning i våra grannländer (se p.8). Lotteriinspektionen anser att det åländska regelverket bör stärkas till minst samma nivå som grannländer i avseendet självavstängningar. Lotteriinspektion uppmanar också till ändring av lagstiftning för självavstängningar vid elektroniskt spel ska innefattas. Fysiskt spel och elektroniskt spel bör inte ha olika regler. Möjlighet för avstängning från elektroniskt penningspel och fysiskt penningspel bör kunna ske vid samma tillfälle.

I förslaget till ny svensk spellag¹ 14 kap. 11 § föreskrivs följande avseende avstängningar; Självavstängning

”11 § En licenshavare enligt 5–8 kap. ska ge registrerade spelare möjlighet att stänga av sig från spel under en viss tid eller tills vidare. En avstängning tills vidare får inte hävas förrän efter tolv månader”.

Det svenska förslaget att inte häva avstängning förs efter 12 månader är kontradiktoriskt jämnt nuvarande åländsk Lotterilag där avstängning får ske högst 1år. Lotteriinspektionen anser att det åländska regelverket bör stärkas så att samma nivå som i Sverige bör gälla avseende avstängningar i syfte att stärka spelarskyddet.

Då gällande lagstiftning ska skydda spelare från skadeverkningar som kan uppstå till följd av penningspel bör även skadeverkningar begränsas innan de uppstått om spelaren har behov av det. Lotteriinspektionen anser att den nuvarande lagstiftningen med max 1års avstängning inte förenlig med detaljmotiveringar och lagtext i övrigt.

¹ Prop. 2017/18:220 “En omreglerad spelmarknad” s.474

Lotteriinspektionen anser att spelanordnare ska kunna stänga av spelare som uppvisar skadligt beteende vid penningspel. Då en spelanordnare märker att spelare uppvisar skadligt beteende ska penningspelsanordnare ha möjlighet stänga av spelare i enlighet med lagstiftningens avsikt att minska skadeverkningar av penningspel.

8 Vetenskap

I Robert J. Willams studie ”*prevention of problem gambling: a comprehensive review of evidence and indentified best practises*” understryker författaren vikten av att välja längre tidsperioder för självavstängning. Enligt studien finns det inte forskning som visar på vilken avstängningstid som är bäst är bäst, därför rekommenderar författaren att spelaren ska ha möjlighet till att välja kortare tidsperiod men också längre tidsperioder upp till fem år eller livstid om så spelaren önskar.

I skriften “*Review of self-exclusion from gambling venues as an intervention for Problem Gambling*” nämner författaren Sally M. Gainsbury vikten av att erbjuda olika tidsperioder för självavstängning från 6 månader och uppåt. Författaren nämner också att de vanligaste tidsperioderna för självavstängnings program idag är 6månader,1år ,5år och livstid.

9 Förslag till ändringar av landskapslagen om lotterier 2016:11

nuvarande formulering

Ett i 2 mom. avsett förbud eller en begränsning gäller minst 3 månader och högst ett år.

a) Lotteriinspektionens förslag på ändring

Ett i 2 mom. avsett förbud eller en begränsning gäller minst 6 månader och högst fem år. Om spelaren själv begär avstängning kan avtal ingås med penningspelsanordnare om längre tid än fem år.

Spelanordnare kan stänga av spelare som uppvisar sociala- och hälsoproblem som orsakas av penningspel minst 6 månader.

b) Lotteriinspektionens förslag på tillägg

Ovanstående samt att regeln även innefattar även spel via elektromagnetiska vågor.

I nuvarande lagstiftning finns endast självavstängningar vid fysiskt spel på casino.

Lotteriinspektionen anser också att ändringar kan göras så att regler om självavstängningar närmare definieras i landskapsförordning istället för lagtext. Detta skulle medföra mer smidigt system som kan anpassas snabbare efter den tekniska utvecklingen och nya spelformer i framtiden. Lotteriinspektionen är behjälplig med sakkunskap vid framtagandet av landskapsförordning för ändamålet om behov uppstår.

c) Lotteriinspektionens förslag på införande av bestämmelser i landskapsförordning

Ett avlägsnande av lagstiftning och:

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om förfaringsättet och tid för avstängningar.